

Bir Zamanlar Anadolu'da Filmi Bağlamında Türk Toplum Yapısında Bürokrasi, İktidar ve Kadın Görünümü

Hatice ŞANVERDİ¹

Yüksek Lisans Öğrencisi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü/Sosyoloji Anabilim Dalı

hatice.sanverdi2@ogr.sakarya.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3864-6117

Emine KATIRCIOĞLU²

Yüksek Lisans Öğrencisi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü/Sosyoloji Anabilim Dalı

emine.katircioglu2@ogr.sakarya.edu.tr, ORCID: 0000-0002-9955-442x

Özet

Nuri Bilge Ceylan'ın "Bir Zamanlar Anadolu'da" filmi, Anadolu'nun derinliklerinde geçen bir cinayet soruşturması etrafında toplumsal dinamikleri ve güç ilişkilerini inceler. Film Türk toplum yapısını; iktidar, hiyerarşi, bürokrasi ve kadın masumiyeti gibi temalar üzerinden okuma anlamında iyi bir örnek sunmaktadır. Film boyunca Türk toplum yapısında İktidar ve hiyerarşi, köy toplumundaki güç ilişkilerini ve otorite yapılarını gözler önüne sererken, aynı zamanda bürokrasi, soruşturma sürecindeki engeller ve işlevsizlik üzerinden toplumdaki bürokratik yapının eleştirisini de yapmaktadır. Alışlagelmiş bürokratik yapı yerine Türk toplumunun bürokrasi iktidar ve hiyerarşi ilişkilerini bakış açıları, görünümleri, anlayış biçimleri ve toplumda bu kavramların tezahürleri görülmektedir. Aynı zamanda, kadın masumiyetini, kadın karakterlerin güçsüzlüğünü ve toplumsal normlara uyma zorunluluğunu vurgular, böylelikle toplumsal cinsiyet rollerini ve kadınların toplumdaki konumunu tartışmaya açar. Türk toplum yapısının kadına bakış açısını, masumiyet-ceza gibi kavramlarla birlikte kadın ve cinsiyet rolleri bağlamında da açıklamaya çalışmaktadır. Genel bağlamda dikotomiler, güç, iktidar, bürokrasi gibi kavramların Türk toplum yapısı ile ilişkisi gözler önüne serilmektedir. Anadolu'nun sakin ve izole köy hayatı, aslında toplumsal dinamiklerin ve güç ilişkilerinin karmaşıklığını barındırır. Film, bu karmaşıklığı yansıtarak, Anadolu toplumunu daha derin bir perspektiften anlaşılmasına olanak tanır. "Bir Zamanlar Anadolu'da", sadece bir cinayet soruşturması hikayesinden çok, toplumsal yapıların ve ilişkilerin karmaşıklığını incelerken, seyirciye toplumsal ve sosyolojik bir portre sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler- Bürokrasi, İktidar, Türk Toplum Yapısı, Kadın

Bureaucracy, Power and Women's Appearance in Turkish Social Structure in the Context of the Movie Once Upon a Time in Anatolia

Abstract

Nuri Bilge Ceylan's "Once Upon a Time in Anatolia" explores social dynamics and authority relations around a murder investigation set deep in Anatolia. The movie offers a good example of reading Turkish social structure through themes such as authority, hierarchy, bureaucracy and female innocence. Throughout the film, Power and hierarchy in the Turkish social structure reveals the authority structures and authority relations in the village society, while at the same time criticizing the bureaucratic structure in the society through bureaucracy, obstacles and dysfunction in the investigation process. Instead of the usual bureaucratic structure, Turkish society's perspectives, views and understanding of bureaucracy, authority and hierarchy relations and the manifestations of these concepts in society are seen. At the same time, it emphasizes the innocence of women, the powerlessness of female characters and the obligation to conform to social norms, thus opening up for discussion gender roles and the position of women in society. It tries to explain the Turkish social structure's perspective on women in the context of concepts such as innocence and punishment, as well as in the context of women and gender roles. In a general context, the relationship between concepts such as dichotomies, power, authority, bureaucracy and the Turkish social structure is revealed. The quiet and isolated village life of Anatolia actually harbors the complexity of social dynamics and power relations. By reflecting this complexity, the film allows for a deeper understanding of Anatolian society. "Once Upon a Time in Anatolia" is not just the story of a murder investigation, but rather a social and sociological portrait that examines the complexity of social structures and relations.

Keywords- Authority Bureaucracy, Turkish Social Structure Woman

1. GİRİŞ

Sinema, toplumsal meseleleri ele alırken derinlemesine birer ayna işlevi görebilmektedir. Özellikle yönetmenlerin seçtiği konular ve karakterler, izleyicilere toplumun altında yatan dinamikleri görmeleri için bir pencere açabilir. Bu bağlamda, Nuri Bilge Ceylan'ın "Bir Zamanlar Anadolu'da" adlı filmi, Türkiye'nin toplumsal, siyasi ve kültürel dokusunu yansıtan önemli bir eser olarak öne çıkmaktadır.

Bu araştırma, "Bir Zamanlar Anadolu'da" filmini bürokrasi, iktidar ve kadın temaları üzerinden analiz ederek, bu konular arasındaki karmaşık ilişkileri ve etkileşimleri derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır. Film, Anadolu'nun kırsalında geçen bir suç hikayesini anlatırken, aslında Türkiye'nin sosyo-politik gerçekliğini, kültürel değerlerini ve toplumsal çatışmalarını yansıtmaktadır. Bu nedenle, bürokrasi, iktidar ve kadın temaları, Türkiye'nin toplumsal dokusunu anlamak ve analiz etmek için önemli bir başlangıç noktası oluşturmaktadır.

Filmin bürokrasi ve iktidar ilişkilerine odaklanması, Türkiye'nin siyasi arenasını hakkında derinlemesine bir anlayış sunmaktadır. Ana karakterlerin, devletin kurumsal yapısında ve yerel yönetimlerdeki rolleri, iktidar mekanizmaları ile etkileşim içindedir ve bu durum, filmdeki olayların gelişiminde önemli bir rol oynar. Aynı şekilde, kadın karakterlerin arka planda kalması, toplumsal cinsiyet rollerinin ve güç ilişkilerinin altını çizer. Kadınların sessizliği ve görünmezliği, Türkiye'deki toplumsal cinsiyet normlarına ve kadınların toplumsal yapı içindeki konumlarına ilişkin derinlemesine bir eleştiri olarak değerlendirilebilir.

"Bir Zamanlar Anadolu'da" filminin analizi; bürokrasi, iktidar ve kadın temaları üzerinde yoğunlaşarak Türkiye'nin toplumsal yapısını anlamaya katkı sağlayacaktır. Filmin detaylı bir incelemesi, Türkiye'nin siyasi, sosyal ve kültürel yapısını daha derinlemesine anlamak için önemli bir adım olabilir.

2. ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışma, Nuri Bilge Ceylan'ın "Bir Zamanlar Anadolu'da" filmi üzerinden Türk toplum yapısının, bürokrasi, iktidar ve kadın görünümünü analiz etmeyi amaçlamaktadır. Literatür taraması yapılarak filmdeki temaların ve toplumsal dinamiklerin anlaşılmasına yönelik bir çerçeve oluşturulmuştur. Çalışma doküman analizi yöntemi ile filmde elde edilen verilerin, bürokrasi, iktidar ve kadın bağlamında analizleriyle oluşturulmuştur. Çalışmada analiz birimi olarak filmdeki diyaloglar ve sahneler kullanılmıştır. Bu bağlamda, çalışma, sosyolojik bir bakış açısıyla film analizinin önemini vurgulamakta ve nitel yöntemin film çalışmalarında nasıl kullanılabileceğine dair bir örnek sunmaktadır.

2.1. Bürokrasi ve İktidar Görünümü

Bürokrasi kavramını tanımlaması kesin olmayan, haktan birçok tanımlaması olan kavramlardan biridir. İlk olarak Bureau terimi ile 18. Yüzyılda karşımıza çıkmaktadır. O dönemde memurların çalıştığı yere verilen isim olarak tanımlanmaktadır. Böylece memurların, toplum üzerindeki etkisini göstermek, memurların çalıştığı masa veya ofis gibi olguları tasvir etmek için kullanılmaktadır. O dönem düşünüldüğünde bürokrasi, hükümet sistemi içerisindeki siyasetçilerden çok memurların egemen olduğunu anlaşılmasını sağlamaktadır (Çalışkan & Eğmir, 2023). Aynı zamanda bürokrasi direkt olarak siyasi karar

alma sisteminde bulunmayan ancak, alınan kararların işleme geçirilmesi konusunda uygulamalar ve politikalar yapan kişileri de tarif etmektedir. Aslında devlette çalışan bu kişilerden, herhangi bir siyasi bağlantısı olmamasını ama aynı zamanda alanında teknik bilgiye sahip uzman kişiler olması beklenmektedir (Çalışkan & Eğmir, 2023).

Bürokrasi denildiğinde akla gelen ilk kişilerden biri olan Weber, bürokrasi için net bir tanım yapmamıştır. Weber bürokrasiyi tarihi temellere bağlayarak kuralları önceden belirli olan ve bu kuralları uygulayan biçimsel yapı ve kalıplar olarak tanımlamaktadır. Aynı zamanda Weber bürokrasi için, yasal otoritenin yalnız bir hali aynı zamanda ise ussal bir örgütlenme biçimi olduğundan bahsetmektedir (Çalışkan & Eğmir, 2023).

Genel anlamda Weber'e göre bürokrasinin özellikleri aşağıdaki gibidir (Seker, 2014):

- Hiyerarşik bir yapı ve emir zinciri,
- Çalışılan ortamda alt üst ilişkisi ve hiyerarşiye dayalı bir yapılanma,
- Kurallar ve yönetmelikler,
- Sistemin tamamı kurallar ile belirlenmiş ve kişiler davranışlarından bu kurallar çerçevesinde mesuldür,
- Çalışma alanları, çalışanların tecrübeleri ve hiyerarşik düzen bağlamında belirlenmiştir,
- Profesyonel bir alt üst ilişkisi belirlenmiştir,
- Yöneticiler ve çalışanlar arasında mesafeler belirlidir,
- Kıdem atlama ve yükselme konusunda herkes eşit şartlara sahiptir ve yöneticiler bunu göz ardı etmemelidir,
- Bürokrasi bağlamında gerçekleşen tüm işler raporlanmalıdır,
- Kişiler tam kapasite çalışmalı ve ikinci bir iş yapmasına imkan tanımamalıdır.

Genel anlamda Weber bürokrasiyi yukarıda sayılan özellikler bağlamında tanımlamaktadır. Weber bürokrasiyi hem denetim hem de verimlilik ile birlikte ele alarak düşünmektedir. Weber, modern bürokrasiyi örgütlemenin rasyonel bir biçimi olarak ele alırken aynı zamanda kamu yönetimi bağlamındaki endişelerini de dile getirmiştir. Bu bağlamda özellikle siyaset ve bürokrasi arasında ayırım olması gerektiğine dikkat çekmiştir (Çalışkan & Eğmir, 2023). Aynı zamanda ideal tip olarak adlandırdığı bürokrasi yaklaşımını eleştirilere maruz kalmıştır. Ancak net bir biçimde bürokrasiyi ideal tip ile tanımlamamakla birlikte, örgütlerin bürokratikleşme aşamalarını ideal tip bürokrasi modeli ile karşılaştırmıştır (Akçakaya, 2016).

Bürokrasiyi tanımlarken iktidar ve hiyerarşiden bahsetmeden geçmek eksik bir tanımlama yapmaktır. Bürokrasi ve iktidar arasında net bir ilişki vardır. Foucault için iktidar bir yönetim sanatını ifade etmektedir. Hatta Foucault iktidar için toplumun en büyük makro yapısı devleti saran bir yönetim akılsallığı olarak ifade etmektedir (Foucault, 2015).

Foucault, iktidarın durağan ve sabit olmadığını toplumun kendi dinamikleriyle hareket ettiğini ve bu bağlamda sürekli olarak kendisini değiştirdiğini, dönüştürdüğünü ifade etmektedir. İktidarın başlangıç noktası özne olup, öznenin üzerinden yayılım gösterip toplumun tüm değer ve katmanlarına işlemektedir. Ancak özne burada bir kişilik değildir, söylem yoluyla sürekli dönüşen ve dönüştüren bir konumdur. Genel anlamda özne, iktidar açısından hem kurban hem de fail rolündedir (Özdemir, 2020). İktidar kavramı aynı zamanda merkezinde güç, yönlendirme, otorite, hiyerarşi gibi çağrimsal anlamlar taşımaktadır. Bu bağlamda da bürokrasi ile arasında bir ilişki bulunmaktadır. Çünkü bir iktidar ilişkisi başkalarının eylemleri üzerinde etkide bulunmayı zorunlu kılmaktadır. Dolayısıyla devlet ve toplum arasındaki iktidar ilişkileri incelendiğinde daha niceliksel bir boyut kazanmakta, bu durumda bürokrasiyi ve aynı zamanda iktidarı niceliksel olarak ele alan Weber'i akla getirmektedir (Özdemir, 2020).

Türk toplum yapısı düşünüldüğünde bürokrasi ve iktidar görünümüne bakılacak olunursa; Osmanlı döneminde batılı anlamda ilk bürokrasi çalışmaları II. Mahmut döneminde gerçekleşmiştir. Hem bu dönem hem de sonraki dönemlerde oluşacak hakim bürokrasi ve iktidar yapısının oluşumunda devlet tarafından Avrupa'ya gönderilen öğrenciler yollanarak başlamaktadır. Ülkelerine dönen öğrencileri yaptığı idari reformlarla belirlenen bir bürokratik bir yapı oluşturmuşlardır. Türk bürokrasisi için patrimonial bürokrasi terimi kullanmak yanlış olmaz. Çünkü merkezde kabul edilen liderin ülkenin sahibi olarak algılanması, geleneksel bir otorite izlenmesi ve merkez ile merkez dışı arasındaki sert ayrım gibi özellikler bu tanıma doğrulamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti yeni bir devlet olsa dahi bürokrasi ve iktidar anlayışını Osmanlıdan miras almaktadır. Modern bir bürokrasi inşa edilmeye çalışılsa da gelenekselden kopulmuş sayılmamaktadır (Bozkurt, 1998).

Bu bilgilere ek olarak Weber'in bürokrasisinde önemli bir kavram olan liyakat, Türk bürokrasi ve iktidar yapısında bir problem teşkil etmektedir. Ayrıca iktidar ve hiyerarşik yapının çokluğu, iş bölümünün yetersizliği ve kural ve kapsamın karışık oluşu Türk bürokrasisini eleştirilmesine sebep olmaktadır. Bu açıdan Weber'in ideal tip bürokrasi yapısına Türk bürokrasi yapısı uygun değildir (Çalışkan & Eğinir, 2023). Sonuç olarak modernleşmeye çalışan bürokrasi ve iktidar yapımız, yürütme organına karşı sorumlu olmaya çalışan, üniter devlet biçimine göre şekillenmiş, idari yargıya tabi ,fakat bu yargı özel hukuktan ayrı bir hukuk dalı olarak seyretmekte ve son olarak rasyonel ve hukuki bürokrasi özellikleri taşıyan bir görünümde (Boğa, 2023).

Bir zamanlar Anadolu' da filmi bağlamında Türk toplumunun bürokrasi ve iktidar ilişkilerine bakılacak olunursa; öncelikle film içerisinde geçen karakterlerinin her birinin bir bürokratik ve iktidar yapısına sahip olduğunu ve toplum içerisinde bir tesmiyelerinin olduğu utulmamalıdır. Film, Anadolu'nun kırsal kesiminde geçen bir cinayet soruşturmasını merkeze alarak, bürokrasinin ve iktidarın toplumsal yaşamdaki etkilerini gözler önüne serer. Soruşturma sürecindeki bürokratik engeller, yöneticilerin tutumları ve adalet arayışındaki zorluklar, Türk toplumunun derinlerine işlemiş bürokratik yapıyı ve iktidar ilişkilerini yansıtır (Aksakal, 2021). Yerel yöneticilerin, doktorların ve savcının karşılaştığı bürokratik karmaşa, toplumun her kesiminde hissedilen bir yavaşlık ve etkisizliği simgeler. İktidarın, özellikle yerel düzeyde, bireylerin hayatları üzerindeki baskısını ve toplumsal ilişkilerdeki ağırlığını vurgular. Film, iktidarın sadece üst düzey politik bir kavram olmadığını, aynı zamanda günlük yaşamın içinde, insanların birbirleriyle olan ilişkilerinde de kendini gösterdiğini ortaya koyar (Medin, 2019). Bürokratik engeller, adalet arayışını zorlaştırır ve bazen adaletsizlikle sonuçlanabilir. Ceylan, filmde bürokrasinin insanları nasıl etkilediğini ve onların yaşamlarını nasıl etkilediğini göstererek bürokrasinin gücünü ve sınırlarını açıkça ortaya koyar. Bu da filmin sadece bir cinayet soruşturması değil, aynı zamanda insan doğası, toplumsal ilişkiler ve devletin rolü üzerine derinlemesine bir düşünce provokasyonu olduğunu gösterir.

Film, bürokrasinin işleyişini ve etkilerini, karakterlerin soruşturma sürecinde karşılaştığı engeller ve zorluklar üzerinden gösterir. Anadolu bürokrasisi ve yerel yönetimlerin işleyişi, karakterlerin diyalogları ve etkileşimleri aracılığıyla eleştirilir. [Film, bürokratik yapıların ve prosedürlerin insan hayatı üzerindeki ağırlığını ve bazen absürtlüğünü vurgular.](#) İktidar teması ise, karakterlerin birbirleriyle olan ilişkilerinde ve sosyal hiyerarşideki yerlerinde gözlemlenir. Filmdeki iktidar dinamikleri, özellikle erkek karakterler arasındaki çatışmalar ve rekabetler üzerinden işlenir. [İktidarın bireylerin hayatları üzerindeki etkisi ve toplumsal ilişkilerdeki rolü, karakterlerin davranışları ve kararları ile ortaya konur](#) (Aksakal, 2021).

Filmde, cinayet soruşturması sırasında bürokratik engellerle karşılaşan karakterlerin etkileşimleri oldukça çarpıcıdır. Örneğin, savcı Nusret'in cinayetin araştırılmasını yönetirken karşılaştığı bürokratik zorluklar, adaletin işleyişini ve halkın güvenini sarsar. Nusret, yavaş ilerleyen bürokrasinin acımasız gerçekliğiyle mücadele ederken, diğer yandan polis müfettişi Cemal'in içsel çatışmaları da filmde belirginleşir. Cemal, adalet duygusuyla hareket etmeye çalışırken, bürokrasinin karmaşıklığı ve yavaşlığıyla karşılaşınca umutsuzluğa kapılır. Bu diyaloglar ve karakter etkileşimleri, bürokrasinin insanlar üzerindeki etkisini ve adalet arayışının zorluklarını detaylı bir şekilde işler.

Film, iktidarın çeşitli boyutlarını ve etkilerini inceler. Özellikle devletin otoritesi, köy halkının yaşamı üzerinde belirleyici bir rol oynar. Savcı Nusret ve polis müfettişi Cemal gibi devlet temsilcileri, köylüler üzerinde otorite sahibi olarak görülür. Ancak bu otorite, cinayet soruşturması boyunca sorgulanır ve zorlanır. Köylüler, devletin gücü karşısında hem itaatkar hem de çekingen bir tavır sergilerler.

Ayrıca filmde, devletin merkezi otoritesi ile yerel otoriteler arasındaki dinamik de vurgulanır (Tunç & Aydın, 2023). Köy muhtarı ve diğer yerel yetkililer, devletin otoritesini kendi çıkarları doğrultusunda manipüle etmeye çalışırken, savcı Nusret gibi merkezi otorite temsilcileri de bu manipülasyonları sorgular. Bu durum, iktidar ilişkilerinin karmaşıklığını ve çelişkilerini gösterir. Bir Zamanlar Anadolu'da, iktidarın hem somut hem de soyut boyutlarını ele alarak, devletin ve yerel otoritelerin insanlar üzerindeki etkilerini derinlemesine inceler.

2.2. Kadın Görünümü

Toplumsal hayatta bireyler davranış sergilerken erkek veya kadın olmakla ilgili belirlenen roller bağlamında davranışlar sergilemesi beklenmektedir. Toplumsal cinsiyet bağlamında tartışılan ve konuşulan bu roller erkekler için; saldırganlık, zeka güç üzerinden kadınlar için ise; güçsüzlük, iffet, edilgenlik veya masumiyet olarak belirlenmektedir (Hıdıroğlu & Kotan, 2015). Gittikçe gelişen ve özgürleşen toplumdan bahsedilse bile, toplumun kadından beklentisi değişmemektedir. Modernleşme ile başlayan endüstrileşme, kadının iş hayatına girişi, kadın konusunun görünürlüğünü ve konuşulmasını arttırmıştır (Aslan, 2019).

Toplumsal cinsiyet farklılıkları, öğrenilen ve sosyalleşme sürecinde kazanılan özellikler bağlamında farklılıklara sebep olmaktadır. Toplumsal cinsiyet için, kadına ve erkeğe uygun bulunana kişilik özellikleri ve davranışları, kültürel beklentileri de karşılaması bağlamında uygun görülen davranışları toplum belirlemektedir. Bir erkek için uygun görülen davranış maskülen olmak, bir kadın için ise feminen olmaktır (Cengiz, 2021). Eril egemen kurulan sinemada, anlatılar bütünüyle bu yapı çerçevesinde oluşmaktadır. Genellikle ataerkil yapı çerçevesi şeklinde çizilen kadın izleyicinin beğenisine göre belirlenmiştir. Kadın daha çok pasif rollerdeyken, erkek daha çok aktif ve kamusal alanı içeren rollerdedir (Hıdıroğlu & Kotan, 2015). Sinemada kadın karakterler, genellikle zayıf, güçsüz, birine muhtaç halde yaşayan, tek başına ayakta duramayan, masum veya tam tersi kötü veya cazgır bir konumdadır. Gelişen sinema yapısı, teknoloji ve değişen toplum yapısıyla bu durumlar azaltılmaya çalışılsa da kadının toplumdaki ve sinemadaki rolü değişmemektedir (Aslan, 2019).

Bu bağlamda kadın ve erkeğin doğal kabul edilen niteliklerinden yola çıkarak hiyerarşik bağımlılık ilişkileri kurulmaktadır. Bu bağımlılığı arttırmak için kullanılan en iyi ve etkili yöntemlerden biri de sinemadır. Sinemada kadın temsili eril bir söylem bağlamında kurulmaktadır. Başladığı andan günümüze kadar olan süreçte sinemada kadın ve erkek rolleri birbirine benzemektedir. Erkekler, başarıları güç ve parayla birlikte anılırken kadınlar, erkeklerle olan ilişkileri, masumiyet, iffet veya cinsellik gibi kavramlar üzerinden

anılmaktadır. Sinemada kadın için mekan fark etmeksizin, kadınların sorunları, diyalogları ve olay örgüsü sınırlı ve resmedilmiş mekanlar içerisine sıkıştırılmış ve genellikle de ailesi ile sınırlandırılmıştır. Aynı zamanda kadın, bağımsız bir birey olmak yerine, çevresine ve ilişkilerine bağımlı bir yapıda resmedilmektedir (Öztürk, 2000).

Bir Zamanlar Anadolu'da filmi bağlamında kadına bakılacak olunursa; filmdeki kadın karakterlerin azlığı ve genellikle arka planda kalması, Türk toplumunda kadının konumunu ve cinsiyet rollerini sorgulamaya yönlendirir. Kadınların sesinin az duyulduğu, genellikle erkekler tarafından belirlenen roller içinde sıkışıp kaldığı ve toplumsal olaylarda pasif bir rol üstlendiği bir yapıyı eleştirir. Film, kadınların toplumdaki görünmezliğini ve erkek egemen yapının kadın üzerindeki baskısını göstererek, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine dikkat çeker.

Film boyunca kadınlar genellikle arka planda kalır ve erkeklerin hikayesinde yardımcı karakterler olarak görünürler. Ancak, filmdeki kadın karakterlerin sessiz görünüşleri altında derin duygular ve yaşam deneyimleri yatar. Örneğin, doktorun eşi ve diğer köylü kadınlar, erkeklerin tartışmalarını ve olayları sessizce izlerlerken, kendi iç dünyalarında çeşitli zorluklarla başa çıkmaya çalışırlar. Bu kadınlar, sessizlikleriyle değil, içlerindeki güçlü duygularla ve dayanıklılıkla dikkat çekerler.

Ayrıca, filmde cinayetin kurbanının eşi olan kadının çaresizliği ve acısı da önemli bir tema olarak işlenir. Kadınlar, filmde güçlü duygusal bağlantılar kurarlar ve erkeklerin kararlarını etkileyebilecek kadar etkili olabilirler, ancak genellikle bu yetenekleri görmezden gelinir. Bir Zamanlar Anadolu'da, kadınların toplumsal konumları, sessizlikleri ve duygusal karmaşıklıkları üzerinden kadın deneyimini derinlemesine işler. Film, kadınların yaşamlarını ve iç dünyalarını anlamak için sessizlik altında yatan güçlü duygulara odaklanarak, kadın karakterlerin önemini vurgular. Film, bu temaları karakterlerin kişisel hikayeleri ve içsel yolculukları üzerinden işlerken, aynı zamanda Anadolu'nun geniş ve boş manzaralarını kullanarak izleyicilere geniş bir perspektif sunar. Görsel anlatımın gücü, temaların altını çizen ve izleyiciyi düşünmeye sevk eden önemli bir unsurdur

3. Sonuç

“Bir Zamanlar Anadolu'da”, sadece bir cinayet hikayesi anlatmakla kalmaz, aynı zamanda toplumsal normlar, değerler ve insan ilişkileri üzerine derin bir bakış açısı sunar. Film, karakterlerin iç dünyalarını, duygusal çatışmalarını ve toplum içindeki yerlerini incelerken, izleyiciye Anadolu'nun ruhunu ve Türk toplumunun karmaşık yapısını hissettirir. Film, izleyiciyi, toplumun derinliklerine inmeye ve var olan

düzenin altında yatan gerçekleri sorgulamaya davet eder. Nuri Bilge Ceylan'ın bu başyapıtı, Türk sinemasının en önemli eserlerinden biri olarak kabul edilir ve toplumsal eleştirinin yanı sıra, insan ruhunun derinliklerine inen bir sanat eseri olarak da değerlendirilir. Film, Türk toplumunun ve Anadolu'nun gerçeklerini, bürokrasi, iktidar ve kadın temaları üzerinden ustaca harmanlayarak, evrensel bir mesaj sunar: İnsanlık durumunun ve toplumsal yapıların, coğrafya ve zaman fark etmeksizin benzer sorunlar ve çatışmalar içerdiği gerçeğini de göz ardı etmez.

Film, bu temaları karakterlerin derin psikolojik portreleri ve etkileyici görsel anlatımı aracılığıyla ele alır. Bu araştırma, Nuri Bilge Ceylan'ın "Bir Zamanlar Anadolu'da" adlı filmi üzerinden bürokrasi, iktidar ve kadın temalarını analiz etmiş ve bu temalar arasındaki ilişkileri derinlemesine incelemiştir. Filmin incelenmesi, Türkiye'nin karmaşık toplumsal dokusunu yansıtan önemli bir perspektif sunmaktadır. Bürokrasi ve iktidar ilişkileri, filmin temel dinamiklerinden biridir. Ana karakterlerin, devletin kurumsal yapısında ve yerel yönetimlerdeki görevleri, iktidar mekanizmaları ile etkileşim içindedir. Filmin ilerleyen sahnelerinde görülen polis, savcı ve doktor arasındaki diyaloglar, bürokratik yapı içindeki güç dengelerini ve hiyerarşiyi sergilemektedir. Bu bağlamda, filmin vahşi doğasında gerçekleşen bir suçun aydınlatılma süreci, bürokrasinin işleyişine ve iktidarın gücüne olan bağımlılığı gözler önüne sermektedir. Kadınların filmin arka planında kalması ise toplumsal cinsiyet rollerinin ve güç ilişkilerinin bir yansımasıdır. Filmin odak noktasında genellikle erkek karakterler yer alırken, kadın karakterlerin hikayede sınırlı bir rolü vardır. Bu durum, Türkiye'deki toplumsal cinsiyet normlarına ve kadınların toplumsal yapı içindeki konumlarına ilişkin bir yansıma olarak değerlendirilebilir. Kadınların sessizliği ve görünmezliği, toplumdaki güç dengelerinin ve ataerkillik yapısının bir yansımasıdır.

Sonuç olarak; Türkiye'nin sosyal, politik ve kültürel bağlamını anlamak için film analizinin önemini vurgulamaktadır. Bürokrasi, iktidar ve toplumsal cinsiyet konularındaki bu derinlemesine inceleme, Türkiye'nin karmaşık yapısını anlamak ve çeşitli toplumsal sorunları ele almak için önemli bir temel oluşturmaktadır. Bu bağlamda, ilerleyen araştırmaların, Türkiye'nin sosyal yapısını ve güç ilişkilerini daha kapsamlı bir şekilde anlamaya yönelik olması gerekmektedir.

Kaynakça

- Akçakaya, M. (2016). Bürokrasi Kuramları Ve Türk Kamu Yönetiminde Bürokratik Sorunlar. Gazi Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 669-694.
- Aksakal, E. (2021). Bürokrasi Ve Erkeklik Halleri Üzerinden Taşra Kültürü; Bir Zamanlar Anadolu'da. Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 29-48.
- Aslan, M. (2019). Sinemada Kadın: Başka Dilde Aşk Filmi Üzerine Bir İnceleme . Selçuk İletişim, 199-215.
- Aydilek, E. (2019). Türk Siyasal Hayatında Bürokrasi - Siyaset İlişkisi. Kastamonu İletişim Araştırmaları Dergisi , 57-72.
- Boğa, U. (2023). Türk Sinemasında Bürokrasinin Temsili Ve Memur İmgesi. Aksaray İletişim Dergisi, 85-104.
- Bozkurt, V. (1998). Cumhuriyet Döneminde Bürokrasi; Siyasal Elit - Halk İlişkileri: 1923-1960. Yeni Türkiye Dergisi, 3571-3577.
- Cengiz, G. (2021). Sinemada Toplumsal Cinsiyetin İdeolojik İşlevleri: Mor Yıllar Film. Ksüsbd, 18(2), 1102-1115.
- Çalışkan, A., & Eğmir, R. T. (2023). Max Weber Ve Niskanen'in Bürokrasi Yaklaşımlarının Türk Bürokrasi Yapısı Bağlamında Değerlendirilmesi. Baibü Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20(4), 853-877.
- Foucault, M. (2015). İktidarın Gözü, Seçme Yazıları 4 (Cilt 4). (I. Ergüden, Çev.) İstanbul: Ayrıntı.
- Hıdıroğlu, İ., & Kotan, S. (2015). Sinemada Eril Söylem Ve Atıf Yılmaz Filmlerinde Kadın Sorunu. Atatürk İletişim Dergisi , 55-76.
- Medin, B. (2019). İktidar, Bellek Ve Sinema. Akdeniz İletişim Dergisi, 123-146.
- Özdemir, M. (2020). Foucault Sosyolojisinde İktidarın Serüveni: Pastoral İktidar, Disiplinci İktidar, Biyo-İktidar. Türkiye Siyaset Bilimi Dergisi, 4(1), 109-113.
- Öztürk, R. (2000). Sinemada Kadın Olmak. İstanbul: Mart Matbaacılık.
- Seker, S. (2014). Max Weber Ve Bürokrasi. Ankara: Ybs Ansiklopedi.
- Tunç, Z. E., & Aydın, İ. (2023). Kültürel İktidar Ve Sinema: Vizontele Filmi Serisinde Kültürel İktidar Fragmanları. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 244-257.